

cały ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed 1złoty
w tekście 60 gr., za
tekstem 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a świa-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniejsi 1 zł.
Za zastrzeżenie mie-
scu dołącza się 25%

EXPRES ZAGŁĘBIE

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie

zł. 2.—

Adres Redakcji, Ad-
ministracji i Dru-
karni: Sosnowiec,
ul. Krakowska 12
Redakcja i
Administracja
12-30

Biblioteka Jagiellońska
Kraków
Sw. Anny 12

ODDZIAŁY:

KIELCE, ul. Wspólna 12, tel. 12-78; BĘDZIN, Malachowskiego 74; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i Księżowej J. (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADZ, Miłowska Nr. 5. GRODZIEC, ulica Legionów, tel.

WSPANIAŁA DEFILADA przed gen. Smigłym-Rydzem w Nancy

„Niech żyje Polska!” — „Niech żyje armia!”

NANCY, 4. 9. FAT. Na wspaniałym placu króla Stanisława w Nancy odbył się kulminacyjny punkt uroczystości wojskowych, zorganizowanych na cześć gen. Smigłego - Rydza.

Od wczesnego rana tłumy publiczności zaległy place oraz wszystkie przyległe ulice. Dachy pałaców i domów otaczających plac, zapelnily się licznymi osobami, oczekującymi na uroczystość. Przed ratuszem stanął szpaler delegacji i organizacji kombatanek z 30-tu kilku sztandarami, a wśród nich 6 sztandarów organizacji polskich. O godz. 3.30 gen. Smigły - Rydz w towarzystwie gen. Gamelin i generalicji dokonał przeglądu wojsk, przejeżdżając kolejno przed frontem ustawionych w kształcie gwiazdy oddziałów wojskowych, witany po drodze owacyjnymi okrzykami.

Następnie auto generalicji zajęło przed ratusz, gdzie gen. Rydz-Smigły przywitał się z prefektem departamentu i merem miasta oraz konsulem R. P. Lechowskim. Następnie gen. stanął na palacu, mając po swej prawej ręce gen. Gamelin, po lewej gen. Stachewicz. W tym momencie na plac zajechał oddział konny wojska, z prowadzającym defiladę dowódcą 20 okręgu gen. Requin z dowódcą dywizji gen. Fere. Generalowie zaszalowali przed gen. Rydzem - Smigłym i stanęli u stóp pomnika króla Stanisława na wprost gen. Smigłego - Rydza, przed którym przy dźwiękach zmieniających się orkiestr zaczęły przeciągać kolejno pochylając sztandary pułkowe, poszczególne oddziały: piechoty, kawalerii, artylerii wojsk zmotoryzowanych i pancernych.

Na czele defilady szedł 8-mi batalion strzelców w granatowych mundurach, dalej 30 batalion w białych mundurach, dalej 2 batalion, stacjonowany w fortyfikacjach linii Małota, oddziały piechoty fortecznej w nowo wprowadzonych brązowych mundurach.

Prem. Gömbös na kuracji

MONACHIUM, 3. 9. FAT. Premier węgierski Goemboes przybył w towarzystwie żony i adiutanta, celem odbycia szescio-tygodniowej kuracji w jednym z bawarskich sanatoriów.

Do Berezki Kartuskiej

WARSZAWA, 4. 9. FAT. W dniu 2 bm. odstawieni zostali do miejsca odosobnienia w Berezce Kartuskiej dwaj członkowie Stronnictwa Ludowego z pow. bocheńskiego, woj. krakowskiego Paweł Pagacz, prezes kółka Stronnictwa w Siedleu oraz Stanisław Bielecki z Cerkwi za urządzenie wbrew zakazowi władz administracyjnych nielegalnych zgromadzeń publicznych Stronnictwa Ludowego oraz za działanie, sprzeczne ze spokojem i bezpieczeństwem publicznym.

rach i beretach. Za nimi ukazała się orkiestra strzelców algierskich ze wschodnimi instrumentami. Strzelec algersey w swoich barwnych mundurach niebiesko czerwonych i białych

turbanach o twarzach, spalonych słoncem afrykańskim, przedefilowali wśród entuzjastycznych okrzyków i owacyj publiczności. Za nimi przeciągnęły 2 dywizyjony artylerii konnej, dy-

wizjon artylerii polowej i 8 pułk dragonów.

W chwili gdy odmaszerowały orkiestry, a zaczął się zbliżać grzmot aut pancernych i artylerii przeciwlotniczej, rozległo się dudnienie czołgów, a nad placem ukazały się trzy eskadry samolotów myśliwskich oraz jedna eskadra samolotów niszczyteliskich, za głośniejszą niemal okrzyki i owacje, które wybuchały na widok każdego oddziału.

Jak twierdzili wojskowi, obecni na placu, żadne z miast francuskich, nie wyłączając Paryża, nie oglądało od 23 lat tak wspaniałej defilady.

Następnie generał Rydz Smigły przeszedł przed frontem organizacji kombatanek polskich i francuskich salutując sztandary, po czym udał się do gmachu ratusza, gdzie w przepięknej sali króla Stanisława podarował mu do podpisu złotą księgę miasta Nancy.

Wobec niemiłkających owacyj i wiewatów tłumów, zgromadzonych na placu, gen. Smigły Rydz zmuszony był ukazać się na balkonie ratusza, witany okrzykami „Niech żyje Polska!” i „Niech żyje armia!”. O godz. 11.30 gen. Smigły Rydz, gen. Stachewicz i gen. Gamelin wraz z otaczającą ich generalicją odjechali do Metz.

Naczelnym wódz wojsk polskich przyjął w Metz defiladę 13 pułku strzelców, po czym odbyło się śniadanie ścisłym gronie w palacu rządowym.

Rozprawa apelacyjna truciciela Grzeszolskiego odbędzie się w Warszawie

PIOTRKÓW, 4. 9. (wl.) Paweł Grzeszolski słynny truciciel z Sosnowca do obecnej chwili przebywa w więzieniu w Piotrkowie.

W dniu wczorajszym Grzeszolski otrzymał zawiadomienie, że prawa jego rozpatrywana będzie w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie.

Termin rozprawy nie został jeszcze ustalony, jednakże jest on przewidziany nie wcześniej jak w drugiej połowie października.

B. P.

Natalja z Lejzerowiczów Kandelisowa

po długich i ciężkich cierpieniach zmarła we Wiedniu w dniu 1 września 1936 r., przeżywszy lat 24.

Wyprowadzenie drożych nam zwłok na cmentarz żydowski w Sosnowcu nastąpi w piątek, dnia 4 września 1936 r., o godz. 12-iej w południe z dworca pospiesznego, o czym zawiadamiają po zostali w nieutulonym żalu

MAŻ, RODZICE, BRACIA, BABKA, TEŚCIOWA, SZWAGROWIE I RODZINA.

Nieznane losy balonów polskich

WARSZAWA, 4. 9. Dotychczas brak jest wiadomości o losach 5 balonów: „Deutschland”, „Sachsen”, „Belgica”, „Polonia II”, „Warszawa”, i „L. O. P. P.” Według przypuszczeń balony te poszybowały na wschód, docierając może nawet do Uralsu (co jest zupełnie możliwe przy 50 godzinnym locie).

Wiadomości od nich nie nadechodzą prawdopodobnie ze względu na wielką odległość i słabe zaludnienie wschodnich obszarów ZSRR, gdzie odległości między miasteczkami, posiadający-

mi telegraf, są niezmiernie duże. Poza tym na terenie Rosji szalała wichura, która pouszkadzała cały szereg linii telefonicznych (m. in. nawet we wtorek linię Warszawa — Moskwa). Bardzo więc możliwe, że lotnicy nie mogą uzyskać łączności z Warszawą.

Dotychczas na pierwszym miejscu znajduje się balon „Zurich III”, który przeleciał 1.520 km.

Nie ulega kwestii, że już wszystkie wyładowały, bowiem balony wolne o tej pojemności nie mogą się dłużej utrzymać, niż jakieś 70 do 80 godzin.

Zespół i Dyrekcja Teatru Miejskiego w Sosnowcu

mają zaszczyt zaprosić P.T. Publiczność

na inauguracyjne przedstawienie sezonu 1936-37.

W sobotę, dnia 5. b. m., dana będzie komedia w trzech aktach, TADEUSZA RITTNERA p. t.

„GŁUPI JAKÓB”

W krwawym piekle hiszpańskim toczą się zażarte walki

HENDAYE, 4. 9. PAT. Artyleria rządowa nieustannie bombarduje pozycje powstańcze. Wiele pocisków padło na fort San Marcial, którego obrońcy ponieśli ciężkie straty. W przerwie między strzelaniną słychać było z fortu pienia żalobne. Przy puszczałnie związane z pogrzebem zabitych. O godz. 16.15 powstańcy przeszli do natarcia na odcinku Lapuncha posuwając się wzdłuż rzeki Bidacosa, przy poparciu ogniem karabinów maszynowych na samochodach.

Ze strony powstańców bierze udział około 1.500 legionistów marokańskich. Natarcie powstańców trwa mimo gęstego ognia karabinów maszynowych. O godz. 16.30 legionie marokańscy przeszli do szturm, obrzucając pozycje rządowe granatami ręcznymi.

Wczoraj z rana na odcinku Behobia powstańcy otrzymali posiłki w składzie 300 osób, dwie armaty, oraz kilka karabinów maszynowych. Posiłki niezwłocznie ruszyły do natarcia. Na

przedmieściach Behobii wiele pocisków pada na terytorium francuskie. W południe siły powstańcze były bombardowane przez lotnictwo rządowe.

Ze źródeł, zbliżonych do frontu ludowego, donosząc, że podczas wczorajszego szturm na miasto Huesca powstańcy używali gazów duszących. Milicja rządowa wtargnęła na przedmieścia. Walka trwa. Samoloty rządowe zrzuciły nad Oviedo ulotki, wzywające żołnierzy powstańczych do wypowiedzenia posłuszeństwa dowódcom.

Burzliwy żywot kobiety-demona i śmierć w zapomnieniu

Jak donoszą z Florencji, w pewnym opuszczonym domu na przedmieściu zmarła hr. Maria Tarnowska, która przed laty zasłynęła jako bohaterka sensacyjnego procesu, toczącego się długo we Florencji o zamordowanie hr. Kowarowskiego, bogacza rosyjskiego. Tarnowska była typem istotnie demonicznej kobiety. Licząc lat 16, jako córka hr. Ruryka Mura, jednego z członków najwyższej arystokracji rosyjskiej, uciekła z domu z hr. Tarnowskim, za którego później wyszła za żonę.

Dowiedziawszy się, że maż ją zdradza, nie przejęła się tym zbyt, lecz rozmówiwszy się z małżonkiem, została mu wolną ręką, przy czym zagwarantowała również sobie zupełną swobodę.

Poznała wówczas młodego, przy stojnego oficera, hr. Tolstoja, bratanika wielkiego pisarza, który zakochał się w niej po uszy i pewnego wieczoru,

gdy piękna hrabina odpaliła jego za loty ostrzej niż zwykle, wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie.

Drugą taką samą ofiarą Tarnowskiej był baron Stahl. Po jakimś czasie zastrzelił Tarnowski innego adoratora żony hr. Bergowskiego, za co został uwięziony. Po opuszczeniu więzienia zażądał Tarnowski rozwodu, a wówczas Tarnowska powierzyła sprawę znanemu adwokatowi Prilukowowi, który zapalał gorącą miłością do swej klientki.

Jednocześnie uwiodła ona starego milionera hr. Kowarowskiego, który obsypał ją skarbami, przyrzekając, że ożeni się z nią po śmierci swej ciężko chorej żony. Tym czasem uważał ją za narzeczoną.

W tym czasie przedstawiono Tarnowskiej młodego przystojnego siostrzeńca Kowarowskiego, Naumowa, w którym po raz pierwszy w życiu zakochała się i jadąc do Włoch, zabrała go ze sobą. W Wenecji namówił ją Prilukow do zamordowania Kowarowskiego przy pomocy Naumowa, który istotnie dokonał zbrodni.

Sprawa wówczas wydała się, aresztowano zbrodniczą parę kochanków i na ławie oskarżonych zasiadła Tarnowska, Naumow i Prilukow.

Doszło do głośnego procesu, w wyniku którego Tarnowską skazano na

Krwawa walka z cyganami

RYM, 2. 9. W pobliżu m. Capodistria odbyła się prawdziwa bitwa karabinierów, a bandą cyganów, której przywódca ścigany był za szereg morderstw. Po ożywionej strzelaninie ujęto 26 cyganów, lecz przywódca uciekł, pomimo odniesionych ran.

Krwawy napad bandycki

WAŁACHOWICE, 3. 9. Do zagrody Stanisława Jaworskiego we wsi Zgłina Mała, gm. Wałachowice, pow. rawsko-mazowieckiego, nocy ubiegłej dostali się bandyci. W chwili, gdy bandyci przyświecali sobie latarkami, szukając łupów, Jaworski przebudził się. Wówczas bandyci zadali Jaworskiemu kilka uderzeń w głowę.

W czasie szamotaniny Jaworski krzykiem zaalarmował sąsiadów.

Sposobni bandyci zbiegli. Gdy sąsiedzi weszli do izby znaleźli Jaworskiego ze strasznie zmasakrowaną twarzą. Nieszczęśliwego przewieziono do szp. w Skierniewicach, gdzie mimo usilnych zabiegów lekarzy życie zakończył.

Policja prowadzi energiczny pościg za bandytami.

8 i pół roku więzienia.

Dodać należy, że podczas procesu zmieniano codziennie strażników, którzy kolejno kochali się w podsądnej. W chwili, gdy wyprowadzono Naumowa, skazanego na 3 i pół roku więzienia, wyciągnęła doń dłoń i krzyknęła: „Byłeś jedynym, którego ko-

chałam i z myślą o tobie umrę“. Po odcierpieniu kary więzienia, żyła Tarnowska w zupełnej samotności przez 20 blisko lat, nie wspominając nigdy o swych niezwykłych przeżyciach. W kondukcje żałobnym nie było nikogo z jej dawnych wpływowych przyjaciół.

12-letni herszt nieuchwytej bandy

WILNO, 3. 9. — Od dłuższego czasu policja wileńska notowała wypadki drobnych kradzieży ulicznych, przy czym za każdym razem sprawca pozostawał nie wykryty, a poszkodowani oświadczyli, iż podejrzewają o kradzież małych chłopców.

Przez dłuższy czas śledztwo nie mogło zdemaskować kieszonkowców.

Dopiero onegdaj przypadkiem ratrafiono na sprytnie zorganizowaną szajkę młodocianych złodziei, na czele której stał 12-letni Antoni Minkiewicz.

Wyśledzono bandę w ten sposób, iż jakiś kolejarz, przechodząc przy-

padkiem koło zakrytego wagonu towarowego, stojącego na odległym torze, usłyszał podejrzane szmery, a otworzywszy drzwi, spostrzegł kitku małych chłopców i masę rzeczy, jak futra, suknie i t. d.

Po tym odkryciu kolejarz zawiadomił policję, która przeprowadziwszy rewizję wagonie znalazła szereg rzeczy pochodzących z kradzieży i włamań.

Aresztowany herszt bandy przyznał się do wszystkich kradzieży i zeznał, iż zdążył dokonać ze swymi towarzyszami 10 włamań.

Władze śledcze poszukują pozostałych członków bandy.

Wynajął złodzieja do okradzenia własnego mieszkania

LWÓW, 3. 9. — Wydział śledczy we Lwowie przeprowadził dochodzenie w niezwykłej aferze oszukańczej.

Przed kilku tygodniami doniósł po leji Izrael Schwarz, właściciel sklepu z obuwiem przy ul. Kęczyńskiego, o włamaniu do jego sklepu.

Wywiadowcy po obejrzeniu sklepu stwierdzili, że włamanie wykonane było „fachowo“, wobec czego policja wystawiła Schwarzowi zaświadczenie, na podstawie którego Tow. Asekuracyjne wypłaciło mu premię 900 zł.

W toku dochodzeń aresztowano sprawcę włamania Jana Markowskiego, którego krewni zaczęli nachodzić

Schwarza, żądając finansowej pomocy rzekomo dla aresztowanego.

Doszło to do wiadomości policji, która zajęła się wyjaśnieniem i wyniki były sensacyjne.

Okazało się, że Schwarz wynajął Markowskiego do wykonania fikcyjnego włamania, celem zdobycia premii.

O konszachtach włamywacza ze Schwarzem wiedzieli krewni złodzieja i wykorzystywali to.

Dochodzenia wykazały, że Schwarz ponad połowę otrzymanej premii wypłacił w różnych sumach krewnym Markowskiego. W rezultacie Schwarz aresztowano.

Mrówki groźniejsze od drapieżników

Plaga Afryki południowej i środkowej

Czarne mrówki t. zw. mrówki wędrówne są plagą Afryki południowej i środkowej. Nie żyjącego nie może się oprzeć atakowi czarnych mrówek, przed niezliczonymi legionami których uciekają w Afryce wszystkie zwierzęta nie wylaczając słonia. Mrówki te odznaczają się wielką inteligencją, rozwinęły u siebie talent strategiczny; słysząc co opowiadają o nich noacni świadkowie pochodów tych owadów, możnaby przypisać im zupełnie słuszną ludzką rozum.

Jeden ze znanych podróżników angielskich, badacz tajemnic puszczy środkowo-afrykańskiej, Fr. K. Pease, stykał się niejednokrotnie z czarnym ludem mrówczanym. Gdy obozował w taragarami w okolicach Nairobi obudziło go w nocy nie samowite wycie zwierząt. Zerwali się

wszyscy; wysłani na zwiady murzyni wrócili zdyszani, wystraszeni z miobową nowiną: mrówki! Z gorączkowym pośpiechem wyciągnięto banki z benzyną i rozlano je wokół obozu. Ledwo ukończono przygotowania nadeignęły już ze wszystkich stron czarne legiony. Mrówki zatrzymały się przed rozlaną benzyną, której zapachu nie znoszą. Ale po pewnej chwili uformowały coś w rodzaju pomostu żywego przetrzonego przez oblane benzyną miejsce. Trzeba było zatamować atak: podpalono benzynę, buchnęło płomieniem kolisko zatoczone naokoło obozu. Z sykiem i trzaskiem spalił się żywy pomost z mrówek.

Fr. K. Pease stwierdził też, że mrówki przeprowadzają się w swych pochodach przez taką przeszkodę nawet jak szeroka

Obłąka na sali rozpraw

WARSZAWA, 3. 9. — Wczoraj w Sądzie Okręgowym w Warszawie toczył się proces sprawców kradzieży z włamaniem w sklepie Putermana przy ul. Złotej, skąd złodzieje wywieźli na dwóch taksówkach 300 parasoli, oras znaczną ilość innych towarów, jak torbki, paski itp.

Policja wpadła na trop sprawców i odnalazła u paserów znaczną część łupów. Złodzieje i paserzy, z siedmiokrotnie karany już Józefem Rossą na czele odpowiadali wczoraj przed Sądem.

Proces wzbudził żywe zainteresowanie w świątku złodziejskim. Ławy publiczności zajęli przedstawiciele świata przestępczego tak licznie, że zwróciło to uwagę policji.

Podczas przerwy w rozprawie policja zamknęła drzwi sali i przeprowadziła obławę.

W rezultacie przeprowadzono do urzędu śledczego kilkadziesiąt osób. Wśród zatrzymanych znajdują się poszukiwani listami gończymi przez władze sądowe.

Dia walki z komunizmem

RIO DE JANEIRO, 2. 9. Prezydent Stanów Zjednoczonych Brazylii podpisał dekret, przyznający specjalny kredyt w wysokości 1.239.000 mil-rejsów dla policji politycznej dla zwalczania komunizmu.

Energiczna akcja władz w walce z pornografią

Okólnik premiera Sławoj-Składkowskiego o zwalczeniu pornografii, spowodował energiczną akcję władz nie tylko w Warszawie, ale i na prowincji. W wielu większych miastach prowincjonalnych, jak w Lublinie, Piotrkowie, Częstochowie, Łodzi, Katowicach, przeprowadzone zostały liczne rewizje w księgarniach w poszukiwaniu literatury pornograficznej. W niektórych księgarniach zakwestionowano znaczną ilość wydawnictw o charakterze pornograficznym. Walka z pornografią ma być zaostrzona wobec bliskiego rozpoczęcia nowego roku szkolnego i napływu młodzieży do miast.

Jakie oblicze będzie miał nowy rząd w Hiszpanii

SEVILLA, 3. 9. PAT. Specjalny korespondent agencji Havasa donosi: W życiu politycznym Hiszpanii zazna czył się ostatnio nowy odgrywający bardzo ważną rolę element, którym jest „hiszpańska falanga“.

Tworzą ją trzy kategorie ludzi: 1) to grupa osób o znacznym wyrobieniu politycznym i określonymi ściśle poglądami socjalnymi.

Drugą stanowi odłam, zwalczający marksistów i występujący przeciwko

tym, którzy zwalczają kościół i własność prywatną. Trzecia wreszcie kategoria składa się przeważnie z młodzieży nieświadomionej politycznie.

Narazie nie da się przewidzieć oblicza politycznego przyszłego rządu tembardziej, że Hiszpania nie zagrożona od wielu lat przez inwazję nieprzyjaciela, wykazuje mało elementów sprzyjających utworzeniu rządu jednolitego narodowej.

rzeka. Zeczepiają się one w gęsty kłęb, tworzą żywą kulę, która stacza się do wody, prąd niesie tę kulę i wkońcu dobiega ona do przeciwległego brzegu; tu rozpada się odrazu i znów rozpoczyna swój marsz naprzód. Wędrują mrówki poważnie w nocy, lub też przez gęste zarośla, gdzie nie dochodzi słońce. Nie znoszą one słońca podzwrotnikowego, które — jak twierdzą murzyni — zabija je podobno.

Wyposażone w silne szczęki, czarne mrówki uporać się łatwo z każdym przeciwnikiem. Atakowi miliardów tych małych żarłocznych stworzeń nie oprze się nawet słoń. K. Pease podaje, iż widział szkielet słonia obgryzionego do czystej kości przez mrówki. Kolonie, osady, na które napadły mrówki, wyglądają po przejściu ich, jakby je kto wymiótł do czysta: nagromadzone np. w osiedlu w Liberii zapasy żywności, waty, opatrunków etc. zniknęły zupełnie po dwugodzinnym pobycie mrówek. Nierzadko są też wypadki, że ludzie zaskoczeni przez mrówki zjedzeni są żywcem przez straszne owady.

Z plagą mrówczą walczą w Afryce, ale — jak dotąd — bez wielkiego skutku. — Mrówki pojawiają się nagle, niewiadomo skąd, ciągną olbrzymią masą, kolumnami długimi na paręset metrów, szerokim frontem. Popasają dzień, dwa, dopóki nie pożrą wszystkiego, co się znajduje w domu czy polu i jak nagle przyszły, tak nagle też znikają.

URLOPY ROBOTNICZE muszą być dobrze zorganizowane

Mija okres lata i najsilniejszego nasilenia wypoczynkowego. Ludzie o stałych zarobkach po wykorzystaniu urlopów wracają do warsztatów pracy. Warto chwilę uwagi poświęcić zagadnieniu, które od wielu lat nie traci nic ze swej ważności, a w rozwiązaniu którego nie wiele posunęliśmy się naprzód.

Mówimy o organizacji urlopów robotniczych. Poza nielicznymi próbami organizowania urlopów robotniczych przez poszczególne organizacje, nie widzieliśmy i nie widzimy próby rozwiązania tego zagadnienia w szerszej płaszczyźnie.

Idea wykorzystania urlopu wśród rzesz robotniczych nie została dotąd dość szeroko spopularyzowana. Nie zostały wykazane korzyści indywidualne i społeczne urlopu robotnika, nie zebrano w sposób celowy doświadczeń organizacyjnych i wychowawczych w tym względzie.

Ten stan rzeczy sprawia, że urlop dla robotnika pozostaje ciągle jeszcze sprawą czysto finansową, wyrażającą się taką czy inną sumą pieniędzy otrzymanych za czas urlopu od pracodawcy.

Stąd krok tylko do „sprzedawania” urlopowego czasu co oczywiście nie pozostaje bez skutków — oczywiście ujemnych — dla zdrowia fizycznego i moralnego robotnika.

W latach minionych można było obserwować kilka już obozów urlopowych dla robotników. Różno były ich koszty i różna organizacja. Wśród wielu tych eksperymentów na wyróżnienie zasługuje inicjatywa Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu, która zorganizowała 2 obozy: jeden dla robotników w Okradzionowie koło Sławkowa, drugi dla pracowników umysłowych w okolicy górskiej. Koszt pobytu dwutygodniowego w obozie robotniczym wyniósł 6.50 zł. Jak opowiadają uczestnicy obozu, wyżywienie było obfite, urozmaicone i smaczne. Zajęcia organizowane w sposób celowy tak, by przez rozmowę, dyskusję i rozrywki rozszerzyć horyzont, pogłębić chęć pracy nad sobą i nad swym otoczeniem — w sensie materialnym i moralnym.

Propaganda bez słów, ale przez stosowanie praktycznej higieny codziennego życia, zaprawianie do przemyslenia zagadnień, uwypukla-

jących się na tle bieżących zjawisk, próby pogłębienia osądów tych zjawisk — oto fragmenty tej wielkiej pracy, jaka może i powinna być wykonana z pożytkiem dla rzesz robotniczych i całego kraju — w okresie urlopów robotniczych.

Naturalnie, dwutygodniowy pobyt nie dokona cudów i nie może stanowić o cywilizacyjnym i kulturalnym przewrocie w życiu robotnika. Ale zasieje niejedno ziarno, które w domu własnym wschodzić będzie.

Robotnik polski ma wyostrzoną spostrzegawczość i zdrowy sąd, rychło też ocenia, co stanowi pożytek.

Posiada on wyrobiony zmysł społeczny, który każe pożytek własny przebudować na dobro powszechne. Jest on ruchliwy i łatwo przekazuje swemu otoczeniu swoje idee, swoje zdobycze.

Obozy urlopowe mogą dać wzór niejednej formy indywidualnego i zbiorowego życia. Mogą i powinny ujawniać indywidualne walory człowieka i łączyć je w zespolone współdziałanie. Przez dwa tygodnie przecież z różnych często nie znających się zupełnie ludzi, tworzą małe społeczeństwa, które — jak doświadczenie obozu w Okradzionowie wykazało — staje się

bardzo szybko zharmonizowane, zespolone i same siebie doskonale wychowujące.

Moglibyśmy snuć długo przykłady wyzwolonych w czasie obozów urlopów wartości nie przemijających zbiorowego życia robotniczego. Moglibyśmy podkreślać niejedną właściwość i budujące przejawy społecznych sił, dobywających się w odpowiednich warunkach z duszy robotnika polskiego.

Zamiast tego, chcemy przytoczyć słowa jednego z uczestników obozu, wypowiedziane na zakończenie turnusu.

— Wszystko, co posiada klasa robotnicza — mówił on do zebranych na obozie — okupione zostało walką, walką ciężką, nierazko znaczoną ofiarami krwi i życia, a oto mamy pierwszą rzecz, o którą nie walczyliśmy, której się nie domagaliśmy. Z własnej inicjatywy Ubezpieczalni Społecznej zorganizowała dla nas te obozy, w których nabieramy świeżych sił, szerszego poglądu na świat, większego dla siebie szacunku. Oto jest właściwa droga demokracji.

Byłoby może przedczesnym za leczenie wszystkim Ubezpieczalnicom naśladowanie wzoru sosnowieckiego. Wszystko przygotowania.

Projekt ustawy o Izbach Pracy w drodze do Sejmu

Zapadła decyzja, że w nadchodzącej sesji jesiennej wniesiony będzie do Sejmu projekt ustawy o Izbach Pracy.

Projekt przewiduje utworzenie około 10 Izb Pracy na obszarze całego państwa, połączonych w związek izb z siedzibą w Warszawie. W Izbach Pracy zasiadać mają wspólnie przedstawiciele pracowników umysłowych i robotników fizycznych.

Terminy płatności podatków we wrześniu

We wrześniu rb. płatne są podatki następujące:

1) do 25 września — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za r. 1936, w wysokości podatku przypadającego do obrotu osiągniętego w sierpniu przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składowania ich do zatwierdzenia: a) z przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe

we I — V kategorii prowadzące prawidłowo księgi handlowe;

2) do 15 września — II rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za r. 1936 przez drobne przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe.

3) do 15 września — podatek dochodowy r. 1936 przez płatników, którym nakazy płatnicze na ten podatek doręczono w terminie do dnia 16 sierpnia br. Termin płatności dla płatników, którym nakazy płatnicze otrzymają po dniu 15 sierpnia br., upływa z 30 dniem po doręczeniu nakazu;

4) do 7 września — podatek dochodowy od umówień służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w sierpniu br.;

5) do 5 września — podatek od energii elektrycznej, pobrany w czasie od 16 do 31 sierpnia br. do 20 września — tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni września br.

Ponadto płatne są we wrześniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymają nakazy płatnicze z terminem płatności równym w tym miesiącu.

Ale że to przygotowanie trzeba rozpowszechnić, że idea obozów przez Ubezpieczenia organizowanych jest słuszną, to nie ulega żadnej wątpliwości.

T.

Tętno chwili

KAPITAŁ ZAGRANICZNY HULA W POLSCE.

W Polsce obcy kapitał zagraniczny, wypompuje stale i coraz intensywniej miliardy złotych. Daje się to niewątpliwie kosztem kapitału polskiego, który duszony we własnym kraju przez ocałał, a nasierając w latach 1929 — 1935 kurczy swój stan posiadania z 1189 spółek akcyjnych na — 766 spółek.

W tym samym okresie liczba spółek akcyjnych z udziałem kapitału zagranicznego rosła z 363 do 466.

Ostatnio w „Kurjerze Porannym” autor „krytyki” ukrywający się pod kryptonimem „Statystyk” przeprowadza wyrazny, szczegółowy szacunek zysków obcego kapitału w latach 1928 — 1933, który raz jeszcze stwierdził olbrzymią wysokość tych zysków i stały wzrost udziału obcego kapitału w naszym życiu gospodarczym.

Oto rachunek tych zysków:

1) Z tytułu zysków od udziału obcego kapitału w krajowych przedsiębiorstwach — 258 milionów złotych.

2) Z tytułu zysków od kredytów gotówkowych, udzielonych krajowym przedsiębiorstwom — 534,8 milionów złotych.

3) Z tytułu zysków i procentów oddziałów zagranicznych przedsiębiorstw, działających w Polsce, z tytułu procentów od kredytów przedsiębiorstw w obligacjach i listach zastawnych, z tytułu procentów od kredytów bankowych i towarowych — 540,4 milionów złotych.

Razem stanowi to: 1 miliard 332,2 milionów złotych, jako zyski, ujęte przez statystykę polskiego bilansu płatniczego.

Poza tym jednak istnieją zyski nieobjęte tą statystyką, a więc zyski nieprzekazane zagranicy, tylko dopisane na dobro wierzyciela zagranicznego i chwilowo pozostałe w kraju: jak szacuje „Statystyk”, wynosi to 335 milionów zł. Do tego

dodać należy jeszcze kwoty, przelane przez kapitalistów zagranicznych z zysków na rezerwy, oszacowane na 353 miliony zł., stanowi to razem 688 milionów zł.

Łącznie z zyskami przekazanymi przez obcych kapitalistów zagranicę, wynosi wywóz pieniędzy z Polski zagranicę 2 miliardy 21 milionów 200 tysięcy złotych.

Tak więc w ciągu sześciolecia 1927 — 1933, obejmującego lata kryzysu, obcy kapitał zarobił w Polsce 2,021,022 tysięcy złotych, czyli kwotę niemal równąjąca się rocznemu budżetowi Państwa Polskiego. (Echo Społeczne).

KSIEŻNA I WDOWA PO GAJOWYM.

W lasach ks. Magdaleny Radziwiłłowej został zastrzelony gajowy. Księżna w ciągu 8 lat wypłacała pensję wdowie po zabitym, później jednak przerwała wypłaty.

Wdowa, kobieta biedna, wystąpiła w imieniu swoim i dzieci przeciw ks. Radziwiłłowej z procesem cywilnym o wypłatę nie jej odszkodowania w sumie 12.000 zł., wychodzącej z założenia, iż suma ta należy się jej, gdyż mąż jej nie był ubezpieczony przez pracodawcę.

Wdowa po gajowym proces przegrała. Rzecz miałaby się inaczej, gdyby gajowy zginął na posterunku o jeden dzień później.

Tragiczna śmierć gajowego nastąpiła w dniu 14 lipca 1925 r., a dopiero 15 lipca upływał termin, w którym pracodawca winien był zgłosić pracownika do Zakładu Ubezpieczeń.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że jeszcze żadne pchylenie ze strony powanej ks. Radziwiłłowej nie nastąpiło, dla tego też pozew oddalił. Sąd Apelacyjny wyrok pierwszej instancji zatwierdził.

Wyrok, jaki zapadł w Sądzie, jest zgodny z literą prawa i formalnie obowiązujący.

Ale litera prawa nie zawsze zbiega się z prawem moralnym, które obowiązuje w życiu publicznym.

Właścicielka rozległych dóbr ks. Radziwiłłowa zaoszczędziła sobie wprawdzie 12.000 zł., ale czyż jednocześnie nie przyjęła też wdowich i sierocych po gajowym tragicznie zmarłym na posterunku, w służbie księżnej?

Formalnie ma rację ks. Radziwiłłowa, moralnie jednak wygrała proces wdowa po gajowym Paluszkiwiczu.

(Dzień Dobry).

Szpital dla umysłowo chorych z.. salonem kosmetycznym

Przy szpitalu miejskim stanu Illinois dla nerwowo i psychicznie chorych w Chicago powstał ostatnio specjalny powilon poświęcony zabiegom kosmetycznym dla pacjentek tego szpitala. Jak bowiem wykazały doświadczenia, zabiegi upiększające wpływają znakomicie na stan nerwowy chorych i przyczyniają się do odzyskania równowagi psychicznej. W nowym pawilonie szpitala dokonywa się wszystkich najnowszych zabiegów kosmetycznych, jak w każdym zwykłym instytucie piękności. Kierownik kliniki, dr. Robert

Smith, który jest inicjatorem tej oryginalnej metody leczenia, tłumaczy doskonale rezultaty swego wynalazku zbiornym wpływem na wewnętrzne samopoczucie kobiety, jakie jej daje i to, że jest ładniejszą niż była poprzednio.

Wrażenie, jakie osiąga po przejrzaniu się w lustrze, budzi w niej nowe zainteresowanie życiem i pomaga w wielu wypadkach do przezwyciężenia nękającej ją choroby.

Straszliwa śmierć robotnika na dnie 20-metrowego bieżnia-szybu

Onegdaj na terenach bieżniaków obok byłej kopalni „Orion“ na Dębowej Górze w Sosnowcu wydarzył się mroźny krew w żyłach wypadek.

Robotnik, 26-letni Czesław Jarzyński, zamieszkały we wsi Bobrek w gminie Niwka zatrudniony był przy wydobyciu drzewa

z wyeksploatowanego szybu.

W pewnym momencie obramowanie szybu obsunęło się i nieszczęśliwy robotnik wpadł w głąb bieżnia-szybu głębokości 20 metrów.

Jarzyński ze straszliwą siłą uderzył w dno bieżnia-szybu,

doznając połamań żebra, rąk i nóg.

Niewłocześnie przystąpiono do akcji ratunkowej i w niedługim czasie ofiarę nieszczęśliwego wypadku wydobyto na powierzchnię.

Zmasakrowanego w straszliwy sposób Jarzyńskiego przewieziono do szpitala,

gdzie zmarł po kilku godzinach męczarni.

Z działalności międzynarodowej reprezentacji pracowników umysłowych w Sosnowcu

Onegdaj odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego międzyzwiązkowej reprezentacji pracowników umysłowych przy udziale wszystkich 3 grup, wchodzących w skład tej organizacji, a mianowicie pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych.

Poruszono z kolei sprawę dodatku mieszkaniowego dla mężatek nauczycielek żon nauczycieli szkół powszechnych, sprawę podatku specjalnego, który obciąża pracowników samorządowych, sprawę Izby Pracy i plan go

spodarczy central pracowniczych.

W wyniku tych narad postanowiono zwołać zebranie zarządów wszystkich oddziałów względnie związków, celem zaznajomienia jaknajszerszych szeregów działaczy zawodowych z zagadnieniami Izby Pracy i sprawami gospodarczymi.

W końcu postanowiono dążyć do wytworzenia jednolitej reprezentacji pracowników państwowych na wzór samorządowców i pracowników prywatnych przez co usprawni się działalność tej grupy.

Mieszkanka Sosnowca „kwestowała“ w Wilnie

Od dłuższego czasu na ulicach Wilna spotkać można było jakąś żydówkę, która odwiedzała sklepy żydowskie i mieszkania prywatne, zbierała ofiary na żydów, poszkodowanych w Przytyku i Mińsku Mazowieckim.

Ponieważ żydówka nie posiadała zezwolenia u władz przeto została ona

zatrzymana przez policję.

Okazało się, że „kwestarka“ jest niejaka Tamara Rutensztejn, zamieszkała stale w Sosnowcu.

Została ona osadzona w więzieniu i przekazana do dyspozycji urzędu prokuratorskiego.

Z życia strzelców zagłębiowskich Odprawy komendantów i instruktorów

Nowy rok szkolny przysposobienia wojskowego w oddziałach Związku Strzeleckiego, rozpoczął się szeregiem odpraw komendantów i instruktorów o charakterze instrukcyjnym i wyszkoleniowym, przeprowadzonych pod kierownictwem komendanta powiatu, przez dowódców kompanii Z. S. p. J. Krzysztofczyka dla ogniw organizacyjnych z terenu m. Sosnowca i p. J. Kłosa dla jednostek organizacyjnych gmin Grodziec i Łagisza.

Na odprawach specjalny nacisk położono na strzelectwo sportowe oraz łucznictwo, przy czym odpowiednie referaty wygłosił powiatowy instruktor strzelectwa p. M. Kozioł.

W dniu 13 b. m. odbędą się zawody eliminacyjne najlepszych strzelców Z. S. z terenu Zagłębia Dąbrowskiego, celem wyłonienia reprezentacji na zawody o mistrzostwo Śląska, a następnie o mistrzostwo Polski.

Po zakończeniu prac obozowych wrócili do oddziałów przeszkoleni instruktorzy i przodownicy, wydatnie zasilając kadre wyszkoleniowo-wychowawczą, szczególnie w dziale „Orląt“.

Stukilkudziesięciu strzelców z komendantem pow. p. Z. Nowarą i oficerami Z. S. na czele, stanęło w ub. niedzielę do raidu kolarskiego, który odbył się na okrojonej 130 klm. trasie dookoła powiatu Będzin.

Raid, jako wspaniałe impreza kolarska, miał charakter propagandowo-turystyczny i był doskonałą próbą sił i wytrzymałości fizycznych strzelców-kolarzy.

We wszystkich oddziałach odbywa się obecnie zaciąg ochotniczy, młodzież przedpoborowej do prac w hufcach przysposobienia wojskowego, która normalną swoją działalność rozpoczyna już z dniem 25 b. m.

Krwawy finał zabawy weselnej w Dańdówce

Nieproszeni goście zamordowali niewinnego człowieka

Przedmiotem wczorajszej rozprawy w sądzie okręgowym w Sosnowcu był krwawy finał wesela u Stanisława Kobuckiego w Dańdówce.

Na uroczystość weselną Kobuckiego przybyło wielu nieproszonych gości, którzy z chwilą rozpoczęcia tańców wywołali awanturę, przy czym jeden z nieproszonych, niejaki Edward Flaszynski (Dańdówka 11-go Listopada 17)

został czynnie znieważony przez wodzireja Antoniego Czyżę.

Pobicie Flaszynskiego było następstwem krwawej bójki podczas której w bestialski sposób za-

bito człowieka.

Flaszynski, szukając odwetu, dobrał sobie do kompanii kilku kolegów: Mieczysława Dele, Mieczysława Węglarczyka oraz Henryka Ciężkińskiego z Dańdówki (ul. 11-go Listopada), Bolesława Dróżniaka i braci Jana i Stanisława Jamrozów z Klimintowa (ul. Kolejowa) i na ich czele ruszył pod dom Kobuckiego,

by zemścić się na Czyży.

W ciemnościach zauważono w pewnej chwili sylwetkę jakoby Czyży, który wychodził z domu nowożeńca. Na hasło, dane przez Flaszynskiego, rzucano się na Czyżę i pobito go kamie-

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Piątek, 4 września.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“ 6.50. Płyty gramofonowe. 7.30 Programy lokalne. 8.00. Przerwa. 11.57 Sygnal czasu i hejnał z Krakowa. 12.13. Dziennik poludniowy. 12.23. Koncert ze Lwowa. 15.27 Przerwa. 15.30. Wiadomości gospodarcze. 15.45. Rozmowa z chorymi. 16.00. Koncert ork. 16.45 Reportaż z Polesia. 17.00. Koncert solistów. 17.50. Poranek sportowy. 18.45. Pogadanka 18.50. Lituro studjów rozmowa ze sr. h. P. R. 15.00. Audycja z wystawy Radiowej. 20.45. Dziennik wieczorny. 20.55. Pogadanka aktualna. 21.00. Koncert wieczorny. 22.00. Wiadomości sportowe. 22.15. Zapiał kogut kuauryka. 23.00. Programy lokalne.

KATOWICE

Piątek, 4 września.

6.00. „Kiedy ranne wstają zorze“. 6.03. Muzyka poranna. 6.28. Program na dzis 12.03. Chwilka społeczna. 12.10. Wiadomości bieżące. 12.25. Płyty. 14.15. Wiadomości giełdowe. 15.50. Skoczek w pierwsze miasto z biegiem Wisły. 18.00. Wiadomości radiotechniczne. 18.35. Koncert reklamowy.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Sobota, 5 września.

6.00. Program lokalny. 6.30. Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 6.50. Muzyka z płyt 7.00. Komunikat meteorologiczny 7.00. Dziennik poranny. 7.30. Programy lokalne. 8.00. Przerwa. 11.57. Sygnal czasu i hejnał z wieży mariackiej. 12.00. Programy lokalne. 12.25. Koncert kameralny. 13.17. Przerwa. 15.30. Wiadomości gospodarcze. 15.45. Audycja dla dzieci. 16.00. Koncert solistów. 16.45. Wrażenia ze Sztokholmu. 17.00. Płyty. 17.50. Droga do Burkuta. 15.00. Programy lokalne. 18.50. Pogadanka aktualna. 19.00. Audycja z Wystawy Radiowej. 20.15. Audycja dla Polaków zagranicą. 20.45. Dziennik wieczorny. 20.55. Pogadanka aktualna. 21.00. Recital fortepianowy. 21.30. Łyżka do butów. 22.00. Wiadomości sportowe. 22.15. Muzyka lekka. 23.00. Programy lokalne.

NOWINY RADIOWE

JUŻ PO WAKACJACH.

Wkraczającą w nowy rok szkolny młodzież powita Polskie Radio dziś o godz. 11.30 inauguracyjną audycją dla szkół pt. „Już po wakacjach“.

Po serdecznym powitaniu dzieci usłyszą one wesoly, mieszany program rozrywkowy. Każdy z młodych znajdzie coś dla siebie. W ramach audycji będzie i piosenka, i wesoly dialog i muzyka z płyt.

Młodzi radiosłuchacze niewątpliwie dobrane nastawia uszu, by usłyszeć jak zawsze zabawne słuchowisko Benedykta Hertzka o tym „Jak harcerz skapną Wojciechową rozumu nauczył“.

—xx—

Sosnowiczanie okradziony w Katowicach

Z pierwszej hali kolejowej w Katowicach skradziono Antoniemu Kumanowskiemu z Sosnowca walizkę zawierającą książeczkę premii PKO. na nazwisko Kumanowski Marek, dokumenty, 6 srebrnych łyżek stołowych, złoty pierścionek z szafirem, złoty pierścionek z diamentem, sznur bursztynowy, torebkę damską, kostium damski oraz 6 sukien damskich i inne części garderoby — oraz kołnierzyk fu trzany — łącznej wartości 900 zł.

Uwaga
SKLEPIKI SZKOLNE!
Skład Materiałów Piśmiennych
JÓZEFA
HLAWSKIEGO
w SOSNOWCU, 3 go Maja 23
dostarcza wszelkie przybory
szkolne
po cenach hurtowych.
Żądajcie ofert.

POCZĄTEK SEZONU.

Wrzesień — to jesień, a przynajmniej początek sezonu jesiennego. We wszystkich dziedzinach życia, które w ciągu dwu miesięcy oddawały się błogim wyczasom, rozpoczyna się ruch.

Ożywienie panuje też wśród graczy loteryjnych, bo właśnie 9 września rozpoczyna się ciągnięcie czwartej klasy trzydziestej szóstej Loterii Państwowej, by zakończyć się dwudziestego ósmego tegoż miesiąca wylosowaniem głównej wygranej — miliona złotych.

Zresztą nie tylko milion stanowi atrakcję tego ciągnięcia. Dzięki pewnym posunięciom, jak na przykład skasowanie wygranych seryjnych oraz ciągnięć specjalnych itp., można było dokonać w planie zmian bardzo dla graczy korzystnych. Tak więc, niezależnie od trzech wygranych po sto tysięcy złotych i dziewięciu po pięćdziesiąt tysięcy, wprowadzono cztery nowe wygrane po siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych każda; zwiększono ilość wygranych po dwadzieścia tysięcy złotych, z dziesięciu na piętnaście, zaś wygranych dziennych, których wysokość ustalono na dwadzieścia pięć tysięcy złotych, z czternastu na siedemnaście itd. A zatem, jak widać, szanse uzyskania jednej z większych lub średnich wygranych znacznie się wzmożyły.

Ponieważ od ciągnięcia dziełi nas już tylko kilka dni, przeto należy spieszyć się z odnowieniem losu. Szczęścia powinni spróbować również ci, którzy w czasie wakacji zaniedbali gry w pierwszych trzech klasach bieżącej loterii: możliwości są tak duże, że wydatek na los bardzo im się opłacić może.

800.000 ZŁOTYCH GOTÓWKA.

Główna wygrana na loterii, to skarb, do którego każdy z nas wzdycha. Któżby nie chciał posiadać tak poważnej gotówki? Ale istnieje inny skarb, cenniejszy od złota, którego nawet za pieniądze nie można uzyskać. Skarbem tym: to zdrowie. A jak cennym jest to zdrowie, uświadamiamy sobie dopiero wtenczas gdybyśmy je utracili. Człowiek zdrowy inną ma chęć do pracy i większą radość do życia. Nie racjonalne odżywianie może nam przysporzyć wiele kłopotu, albowiem podkopuje zdrowie. Taki befszytk, nie wporę zjedzony, ile strat może spowodować. — Ciężko strawne potrawy więcej i przedziwnie wyczerpią organizm, więc też i więcej się człowiek starzeje. To też, kto pragnie, aby jego organizm sprawnie funkcjonował, spożywa potrawy lekkostrawne i zaspobne w naturalne odżywki. Taka doskonała odżywka są płatki owsiane KNORR, które zawierają witaminy, sole wapniowe i fosforowe, lecytynę, białko, tłuszcz etc. Kto pragnie zachować swe zdrowie spożywa codziennie na śniadanie lub kolację 1 talerz płatków owsianych KNORR a już po krótkim czasie spostrzeże iż spełnia obowiązek wobec siebie samego.

KRONIKA

Piątek
4
Wrzesień

Dziś † Rozalji P.
Jutro: Wawrzyńca
Wschód słońca: 5.29
Zachód słońca: 6.10

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU

Od tygodnia przygotowywana jest sztuka na rozpoczęcie sezonu 1936-37. Premiera odbędzie się dnia 6 bm., tj. w sobotę o godz. 8.30 dana będzie świetna komedia w trzech aktach Tadeusza Rittnera p. t. „Gupi Jakób” w reżyserii dyr. J. Golaszewskiego z udziałem pp. Arciszewskiej, Anusiakówny, Jasnorskiej, Marwicy, Cornobisa, Erwana, Golaszewskiego, Kochanowicza, Kostrzyńskiego i Krotkiego. Komedia ta dzięki swym walorom literackim cieszy się wszędzie długotrwałym powodzeniem, czego dowodem są ostatnio jej sukcesy na scenie Teatru Narodowego w Warszawie.

Bilety wcześniej nabywać można w firmie W. Czechowskiego.

— 000 —

KRONIKA OGOLNA

— CZARNA KAWA Z DANCINGIEM. Związek pracowników skarbowych w Sosnowcu urządził dnia 6 bm. w podziemiach restauracji „Savoy” dancing z czarną kawą.

Początek o godz. 17-ej. Konsumcja 2 zł. od osoby.

— PREZ. TRZESIMIECH WYJECHAŁ DO WARSZAWY. Prezydent m. Dąbrowy p. Trzesimiech wyjechał dziś do Warszawy w sprawach służbowych.

— HH —

Delegacja u p. Starosty w Będzinie

Do starosty Boxy zgłosiła się wczoraj delegacja robotników w sprawie uruchomienia kop. „Reden”.

Starosta Boxa do próby robotników odniósł się b. życzliwie, przy czym oświadczył delegacji, że w sprawie uruchomienia kopalni poczyni starania u władz wojewódzkich w Kielcach.

— HH —

Wybory do żydowskiej rady gminnej w Dąbrowie

Wybory rady gminnej żydowskiej w Dąbrowie odbędą się w niedzielę.

Termin zgłaszania list z kandydatami już upłynął.

Komisja wyborcza zakwestionowała cztery listy, odsyłając je do dalszej decyzji do starostwa. Starosta uznał jednak te listy za ważne.

A więc listy: rewizjonistów (na pierwszym miejscu Jakubowicz), Żyd. Bloku Narodowego (Neiffeld), Hasydów (Liberman) i Rzemieślników (Wajsele) będą brały udział w wyborach.

Ogółem ważnych jest 13 list.

Zebrania

Dziś o godz. 7.30 wieczorem w lokalu związku lekarzy w Sosnowcu przy ul. 3-go maja 15 odbędzie się zebranie sekcji zbiorczej towarzystwa opieki nad ociemniałymi. Osoby, które nie otrzymały zawiadomień lub nie były na organizacyjnym zebraniu proszone są o przybycie.

* * *

Koło młodzieży pracowniczej przy oddziale PZZPP. i H. w Grodźcu, podaje do wiadomości członkom koła, że w dniu 6 bm. o godz. 16-ej w lokalu związku odbędzie się walne zgromadzenie koła.

Prezydium sekcji pracowników górniczo-technicznych PZZPP. i H. w Sosnowcu zawiadamia wszystkich członków zarządu i delegatów sekcji, że w nadchodzącą niedzielę o godz. 10-ej odbędzie się w lokalu związku w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza nr. 17-a miesięczne posiedzenie członków zarządu i delegatów sekcji.

Nowy rok szkolny rozpoczęty

Wakacje skończone... Minęły dni beztrudne dla młodzieży szkolnej i rozpoczął się nowy okres nauki.

W dniu wczorajszym od wczesnego ranka zaryły się wszystkie ulice w Żywiecie od granatowych mundurków...

Młodzież gromadnie spieszyła do gmachów szkolnych.

Uroczyste nabożeństwa odprawione zostały we wszystkich kościołach żywieckich.

Wczoraj niemal wszystkie księgarnie w Sosnowcu, Będzinie i Dąbrowie obleżone były przez uczniów, którzy wyczekiwali na kupno nowych książek. —

Krzesa i butelki w ruchu na posiedzeniu żydowskiej rady gminnej w Będzinie

Dowiadujemy się, że ostatnie posiedzenie rady gminnej żydowskiej w Będzinie, któremu przewodniczył nowy prezes p. Ryński, miało przebieg bardzo burzliwy.

W pewnym momencie po słownej ułarce pomiędzy prezesem gminy

Ryńskim a wiceprezesem Londnerem, doszło do awantury, w czasie której członkowie rady rzucali na siebie krzesłami, butelkami, kalamarzami itp.

Awanturze położyła kres policja spisując odpowiedni protokół.

Z CZELADZI

Heljasz skazany na pół roku więzienia

Przed sądem grodzkim w Czeladzi opowiadał J. Heljasz z Wojkowie Komornych, oskarżony o przywłaszczenie sobie 50 zł., które z polecenia p. A. Cieplińskiego miał doręczyć p. Józefowi Rebestowi. Heljasz po przywłaszczeniu sobie pie-

niędzy opuścił służbę u swego chlebodawcy, unikając jego spotkania.

Sąd skazał Heljasza na 6 mies. więzienia z zawieszeniem wykonania kary na 2 lata.

Zdradzony złodziej zmasakrował żonę

Policja na Piaskach zaalarmowana została nocnym włamaniem i kradzieżą 7 gęsi na szkodę Jana Pochoy z Piasków.

Następnego dnia rano patrol policyjny zatrzymał w Czeladzi Stanisława Nazimca z Grodźca Limanowskiego 18, niosącego uduszone gęsi w worku.

Nazimec początkowo tłumaczył się, że uduszone gęsi otrzymał od ojca z Piasków, lecz przyparty do muru, powiedział, że gęsi skradła jego żona, a on tylko odnosi je do domu.

Przesłuchana żona Nazimca, zaprzeczyła zeznaniom męża. Wołec tego władze policyjne sporządziły akt oskarżenia na Nazimca, jak właściciela sprawcę kradzieży. Nazimec zdradzony przez własną żonę, która nie chciała przyjąć winy na siebie, z zemsty dotkliwie ją poturbował. Złodziej wybił żonie oko i poważnie zranił ją w głowę tak że dotychczas nie szczęśliwa kobieta przebywa w szpitalu na kuracji.

Z polecenia władz prokuratorskich względem Nazimca zastosowano areszt prewencyjny.

Onegdaj Nazimec stanął przed sądem grodzkim w Czeladzi. Za kradzież gęsi został skazany na rok więzienia.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

(c) POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ W nadchodzący wtorek o godz. 7.30 wiecz. w gmachu ratusza odbędzie się posiedzenie rady miejskiej w Czeladzi. Na porządku obrad między innymi rozpatrywana będzie sprawa konwersji pożyczki krótkoterminowej, sprawa zamiany gruntu z p. Nowakowskim, sprawa uposażenia dla wiceburmistrza miasta i sprawa zarzutów postawionych ławnikowi Wojańczykowi przez radnego W. Przybyckiego.

(c) SPOWIEDŹ NA ULICY. W ub. środę późnym wieczorem zasnęła nagle na ulicy 60-letnia Karwatowa z Czeladzi i poczęła prosić o przybycie księdza. Życzeniu chorej stało się zadość.

Karwatową, leżącą na chodniku przed magistratem wypowiadał ks. Dudek, po czym odwieziono ją do szpitala.

Renty dla wdów po robotnikach

W ciągu pierwszego półrocza rb. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił wdowom po robotnikach z tytułu świadczeń emerytalnych ogółem 696 tys. zł.

Z emerytalnego ubezpieczenia robotników otrzymuje rentę wdowa po ukończeniu 60 roku życia, wcześniej zaś wtedy, jeżeli jest inwalidką, tj. jeśli straciła więcej niż 2/3 zdolności do pracy. Robotnicza renta wdowa wynosi połowę renty inwalidzkiej do jakiej miałby prawo mąż rencistki.

Łość rent wdowich, wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wyniosła na 1 lipca rb. 9.752.

Pracowników związków samorządu terytorialnego

Według ostatnich obliczeń, liczba pracowników samorządu terytorialnego w Polsce wynosi ogółem 88 023 osób, w tym 40 471 pracowników umysłowych i 47 552 pracowników fizycznych. Ogółem w administracji zatrudnionych jest 53 522 pracowników, w tym umysłowych 31 054, w zakładach dobra publicznego i przedsiębiorstwach 34 501 pracowników, w tym 9 411 pracowników umysłowych.

W związkach samorządu terytorialnego województw centralnych zatrudnionych jest 44 103 pracowników, w województwach południowych 19 652, w zachodnich 166 180, oraz we wschodnich 8 088 pracowników.

Gminy wiejskie zatrudniają 14 025 pracowników, miasta nie wydzielone 13 137, miasta wydzielone 44 234, powiatowe związki samorządowe 14 870 i wojewódzkie związki samorządowe 1 757 osób.

SKŁADAJCIE OFIARY NA NACZELNY KOMITET UCZCZENIA PAMIĘCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
KONTO P. K. O. 13-13

Odezwa głównego komitetu zbiórki kupiectwa chrześcijańskiego na F. O. N.

Uchwała zjazdu delegatów naczelnej rady zrzeżeń kupiectwa polskiego został powołany do życia komitet główny zbiórki kupiectwa chrześcijańskiego na F. O. N., który wystosował następującą do ogółu kupców chrześcijan:

„Nieufność wzajemna narodów powoduje coraz większy wysięg zbrojeń. Układ i sojusze nie wystarczają. Sytuacja — we dług oświadczeń wielu mężów stanu — jest groźna.

Polska nie może patrzeć obojętnie na to, co się dokłada niej dzieje.

Naczelny Wódz Sił Zbrojnych wezwał całe społeczeństwo do współpracy z armią nad wzmocnieniem siły i obronności naszej Ojczyzny wezwał do poniesienia materialnych ofiar na cele Funduszu Obrony Narodowej.

W poczuciu obowiązku i odpowiedzialności za losy Państwa, wierne swym tradycjom kupiectwo chrześcijańskie staje do współpracy z armią w jej poczynaniach.

Komitet główny zbiórki chrześcijańskiego kupiectwa na F. O. N., utworzony przez wszystkie organizacje kupieckie, wchodzące w skład naczelnej rady zrzeżeń kupiectwa polskiego, przystąpił do zbiórki na F. O. N., uprzedzając zebrane ofiary na zakup samolotów wojennych.

Komitet główny (ul. Zielna 50 w Warszawie) wzywa ogół kupiectwa do wzięcia udziału w tej akcji dołączenia się w miejscowe kupieckie komitety zbiórki i do składania ofiar w PKO. na konto — nr.

70009 kupiectwa chrześcijańskiego na F. O. N.

Zasady zbiórki na F. O. N. wśród kupiectwa chrześcijańskiego, Komitet Główny ustalił jak następuje: 1) Zbiórka jest dobrowolna; 2) Zbiórka odbywać się będzie drogą indywidualnych wpłat na specjalne konto PKO. głównego komitetu kupiectwa nr. 70009. Ofiary na F. O. N., przyjmowane będą również w papierach procentowych (pożyczki państwowe, obligacje i inne zastawne), które winny być składane przez ofiarodawców w biurach centralnych organizacji kupieckich w Warszawie (ul. Zielna 50 i Ordynacka 9), w Poznaniu, Grudziądzu, Katowicach, Krakowie, Lwowie, Wilnie i Łodzi.

Orientacyjne normy udziału poszczególnej firm w zbiórce, według uchwały zjazdu naczelnej rady zrzeżeń kupiectwa polskiego, są następujące: I kategoria od zł. 1.000, II kategoria od zł. 100, z tym, że udział w zbiórce nie powinien być mniejszy od kwoty równającej się 5 pr. opłaconego przez firmę podatku przemysłowego za rok 1935, III kategoria zł. 40, IV kategoria zł. 5.

4) Niezależnie od dyplomów z M. S. Wojsk., przedsiębiorstwa chrześcijańskie, które spełnią swój obowiązek obywatelski otrzymają od kupieckiego komitetu oświadczenia.

Siedziba komitetu głównego zbiórki pod hasłem „Kupiectwo Chrześcijańskie na F. O. N.” mieści się przy ul. Zielnej 50 (Biuro stowarzyszenia kupców polskich).

Z ZAWIERCIA

Ciekawe wybory wójta w Kozieglówkach

Przed kilku dniami pisaliśmy o zrzeczeniu się godności wójta gminy Kozieglówki przez p. A. Polaka, któremu rada gminy i gminna komisja rewizyjna zarzuciła nadużycia natury finansowej.

W związku z tym onegdaj odbyły się wybory wójta. Przewodniczącym komisji wyborczej mianowany został p. Bolesław Sowiński, członek rady powiatowej w Zawierciu. Na stanowisko wójta zgłoszonych zostało 3 kandydatów, a mianowicie Antoni Torbus z Markowic, Jan Motyl ze Łgoty i Antoni Oleksiak z Kozieglówek. Ostatni z tych kandydatów, A. Oleksiak jest podwójcem w tejże gminie, a od tygodnia pełnił czasowo obowiązki wójta. Jemu też przed paru tygodniami rada gminy, jako członkowi kolegium zarzą-

du gminnego wyraziła wotum nieufności, gdyż wójtowi zarzucano popełnienie nadużyć, zaś pozostałym członkom zarządu, tj. podwójciemu i ławnikom niedbałe prowadzenie gospodarki gminnej.

W pierwszym głosowaniu p. Torbus uzyskał 5 głosów, p. Motyl 6, a p. Oleksiak 5. Okazało się, że ani jeden z tych kandydatów potrzebnej ilości głosów nie uzyskał.

Wobec tego odbyło się drugie głosowanie, w którym p. Motyl uzyskał 6 głosów, a p. Oleksiak 10.

A więc wójtem wybrany został p. Oleksiak, który wyboru nie przyjął.

W najbliższych dniach odbędą się powołane wybory.

Napad na szosie pod Zarkami

Onegdaj o godz. 4 min. 20 szosą, wiedzącą z Zarek do Pradeli wracali Władysław Pasiak, Antoni Michalski, M. Turek i W. Michalski, handlarze jarmarczni, wszyscy zamieszkali w Pradlach.

W chwili, gdy znaleźli się oni w odległości 2 kilometrów od Zarek napadło na nich 3 nieznanych osobników, z których 2 uzbrojonych było w grube kiję, a trzeci w nóż rzeźniaki.

Napastnicy ci zażądali od wieśniaków wydania pieniędzy, a ponieważ napastowani zbyt szybko się z tym nie kwapili, zostali przez napastników do tkliwie pobici.

Na widok policjantów, patrolujących w pobliżu szosę, napastnicy nie zdoławszy nie zabrać zbiegli do pobliskiego lasu.

Pościg nie dał narazie rezultatu.

(2) **NOWE CENY WĘDLIN.** Odbyło się posiedzenie komisji cennikowej, w którym poza członkami tejże komisji wzięli również udział przedstawiciele cechu rzeźniczo-wędliniarskiego.

Na posiedzeniu tym w związku ze wzrostem cen żywcia ustalono nowe ceny na mięso wieprzowe i wędliny, a mianowicie: słonina świeża zł. 1.85, sadło niesolone 1.85, smalec topiony biały czysto wieprzowy 2.20, smalec szary 1.20, szynka gotowana 3.50, zylę 3.50, polędwica wędzona 3.50, boczek surowy wędzony 2.20, rola

2.20, boczek gotowany wędzony 2.40, serdelki 2.50, rozmałość I gat. 2.40, rozmałość II gat. 2.00, parówki 2.60, mortadela cytrynowa 2.40, mortadela siekana 2.40, baleron gotowany 3.30, kadryl 1.10, salceson włoski 1.85, salceson szwabski 1.55, kiszka paszтетowa 1.85, kielbasa krakowska 2.40, kielbasa zryczajna 1.90, kielbasa serdelowa 1.90, kielbasa krajana sucha 3.70, schab surowy 1.85, wieprzowina z białem 1.30, cynadry 1.65, kiszka tatarszana z kaszy tatarszanej 0.60, żeberka z mięsem 1.20, kiszka kaszana z kaszy jęczmiennej 0.50, kiszka z drobnej kaszy tatarszanej 0.09, kiełbasa wędzona (leberwurst) 1.10, nogi 0.55, kości 0.35.

Ceny powyższe obowiązują na terenie całego miasta od dnia 1 bm. Wini pobierania wyższych cen ulegną surowej karcie.

Odpowiedzi redakcji

P. BR. CUPAŁ. Zażalenie na komornika należy składać do właściwego sądu grodzkiego na ręce kierownika.

SPRAWIEDLIWOŚĆ ZWYCIĘŻA!

POWIEŚĆ

336.

Owidiusz, opuściwszy salę, przeszedł przez sklep, udając się na ulicę. Amanda śledziła wzrokiem wszystkie jego gesta. Widziała go, gdy wychodził, lecz nie poruszyła się z miejsca. Mimo, że ukończyła śniadanie, przez kilka minut siedziała nieruchoma.

Marjanna przyszła sprzątnąć ze stołu, przy którym jadł Owidiusz. Szwaczka pani Augusty, zbliżywszy się wtenczas do wpół otwartego okienka, zawołała z echa:

— Panno Marianno!

Służąca spojrziała z przestraszeniem wokół.

— Kto mnie woła? — zapytała.

— Ja.

— Lecz kto? Gdzie?

— To ja, w gabinecie... Proszę tu przyjść na chwilę, chcę coś panience powiedzieć.

— Biegnę!

Amanda zamknęła okienko i zasunęła firanek.

— Pani mnie potrzebuje? — zapytała wchodząc Marianna.

— Tak.

— Jestem na rozkazy... o cóż chodzi?

— Pragnę z tobą pomówić... Dziś u was jakaś wielka uczta... nieprawdaż?

— Tak... na cześć Elizy Perrin, którą w całym naszym okręgu nazywają matką Elizę.

— Któż jest ta matka Eliza?

— Dzielna i zająca roznosicielka chleba, która omal, że nie została zmiażdżona pod zapadającym się rusztowaniem, w ubiegłą sobotę przy odnawianym się domu na ulicy Gitte-Coeur.

Amanda zadrżała.

— Wszyscy robotnicy piekarscy — mówiła dalej Marianna — roznosiciele i roznosicielki chleba z całego naszego okręgu złożyli się, by na cześć jej ocelenia uczyć wyprawić.

— Tę poczną kobietę i ty za-

Z OLKUSZA

Trzech bandytów dokonało zuchwałego napadu rabunkowego

W nocy na 2 bm. miał miejsce smiały napad rabunkowy z bronią w ręku na mieszkanke Marianny Racimiał w Trzyciążu, gm. Jangrot, pow. olkuskiego.

Trzech uzbrojonych w rewolwery osobników z chusteczkami na twarzy wtargnęło po wybiciu okna do mieszkania, strzelając dwukrotnie z rewolwerów.

Bandyci pod groźbą zabicia zażądali wydania pieniędzy. Gospodyni wy-

dała napastnikom 14 zł. gotówką.

Oprócz tego sprawy zabrali 2 i pół mtr. materiału na ubranie i zbiegli w niewiadomym kierunku.

Bandyci pobili domowników zagroziwszy przed zameldowaniem na policji.

Na miejsce napadu wyjechał natychmiast zastępca komendanta pow. st. przod. Zagański.

Zarządzony pościg nie dał narazie pozytywnego rezultatu.

Na nabożeństwie w kościele parafialnym. Lekcje rozpoczynają się dzisiaj. We wszystkich szkołach przybyła znaczna ilość uczniów i uczennic.

Japonki nie będą miały skośnych oczu

Europeizacja postępuje ogromnie szybko naprzód i obejmuje najrozmaitsze dziedziny życia. Kobiety japońskie nie tylko chcą dorównać swym europejskim siostrom, jeśli chodzi o strój, tryb życia, używanie sportów, zajmowanie stanowisk i urzędów, ale nawet ostatnio zapragnęły upodobać się do nich fizycznie. Mianowicie jeden ze słynnych chirurgów japońskich wynalazł metodę operacyjną przy pomocy której skośne oczy cór żółtej rasy stają się zupełnie podobne do oczu kobiet rasy białej. Wystarczy jedno umiędnie nacięcie mięśni i Japonka traci jedną z najbardziej charakterystycznych cech swej rasy — skośne oczy. Operacja taka nie jest wcale bolesna, a ku racy po niej trwa stosunkowo niedługo.

Pierwszej takiej operacji dokonał chirurg japoński na życzenie jednej z popularnych aktorek filmowych, która znalazła wiele naśladowczyń, i wprowadziła nową modę „europeizacji oczu“ w Japonii.

Za drobne 3 złotowe składki członkowskie, Polski Czerwony Krzyż prowadzi około 200 instytucji własnych w całym kraju, szkoli pielęgniarki i drużyny ratownicze, organizuje dorazną pomoc sanitarną.

Lekarze całego świata

doceniają wapno i fosfor zawarte w naturalnym pożywieniu dla matek i niemowląt, jako czynniki potęgujące budowę kości i przyrost krwi

Platki owsiane

Knorr

zawierają te składniki odżywcze i witaminy potrzebne również zdrowemu człowiekowi.

— Pewne kochasz, Marianno? — pytała Amanda.

— Ma się rozumieć, że ją kocham... jest to jak zająca istota!...

— Jeśli tak, to nie uczynisz tego, co ci rozkazał ów człowiek, który tu w sali rozmawiał z tobą przed pół godziny.

— Skąd pani wie o tym? — szepnęła dziewczyna w osłupieniu.

— Okienko to było otwarte... wszystko słyszałam... — odrzekła szwaczka, wskazując.

— Zatem powinnaś była pani zrozumieć, iż tu o żart chodziło jedynie... o chwilę niewinnej zabawy. Chcielibyśmy rozweselić matkę Elizę, która zawsze chodzi tak smutna.

— Wiem, że twoje zamiary nie były szkodliwe, ale musisz ich zaniechać, Marianno.

— Dlaczego? Przypuszcza więc pani, że ów człowiek władł coś do butelki szkodliwego dla matki Elizy?

— Tak... jestem pewna, że nie chodziło mu o rozweselenie tej biednej kobiety.

— Zna pani zatem tego burgundczyka?

— Znam i przysięgam ci na wszystko, iż on miał najhaniebniejsze zamiary. Skutkiem tego zaklinam cię, byś mu nie dopomagała w ich wykonaniu.

— Mówi pani, że miał haniebne

zamiary? — powtórzyła z drżeniem Marianna.

— Tak, moje dziecię... A teraz powiedz mi, proszę, czy chciałabyś zarobić uciezowie dwieście franków?

— Dlaczego nie?

— I przeszkodzić spełnieniu nikczemnego czynu?

— Tak... pani... a nawet pragnę gorąco... Nietyle dla dwustu franków, ile dla przeszkodzenia złemu. I ja, która sądziłam, że ów Piotr jest uczciwym człowiekiem... ja, która przyjąłam od niego podarunek!...

— Podarunek ten schowaj.

— Ach! lotr! rozbójnik! — wołała dziewczyna w uniesieniu — on, który mnie chciał uczynić spółniczką jakiejś zbrodni, spełnionej na matce Elizie. Ach! gdybym mu mogła nawzajem za to wszystko zapłacić!

— Możesz, jeżeli tylko zechcesz, Marianno.

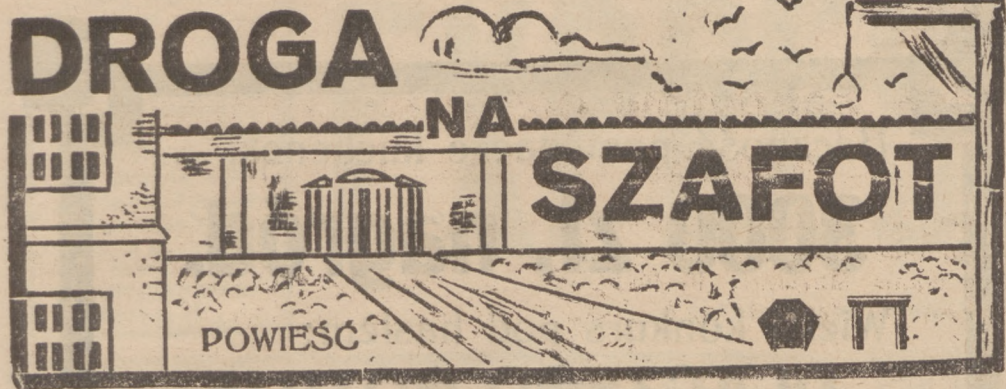
— Doprawdy, lecz jak?

— W sposób bardzo prosty... Wlewając mu do wypicia to, co ci kazał dać matce Elizie.

— Ach! jaka myśl doskonała!... — zawołała z radością służąca. — Co miało zaszkodzić matce Elizie, niech temu lotrowi zaszkodzi.

d. g. n.

185.

— Posłuchaj Eugeniuszu — zaczął łagodnie. — Każdy grzech może przyskać miłosierdziu, nieprawdaż? Przyznaję, że mi się może zanadto uśmiechnął przed chwilą, ponieważ wiele mnie smuci nieład i upadek waszego gospodarstwa. Jesteś dobrym chłopcem, wiem o tym... Zanim przyszedłem mówilem do Wiktorynie. Wszystko co się dzieje jest dziełem osób, prowadzących cię na złą drogę, udzielających ci szkodliwe rady.

— Ja nie przyjmuję niczyich uwag — krzyknął introligator — nie potrzebuję rad ani upomnień... Jesteś panem siebie... Czynieć co mi się podoba i proszę abyś mnie pozostawił w spokoju! Co zaś do ciebie — dodał zwracając się do Wiktoryny — pamiętaj, że przepędzę cię przez taką drogę, której wspomnienie na zawsze ci pozostanie w pamięci. A teraz masz już początek!

Tu przyskoczywszy do drżającej i trzęszonej kobiety wymierzył jej silny policzek...

— Ach! rozbójniku... ty ośmielasz się bić kobietę — zawołał Piotr Beraud, chwytając za gardło Eugeniusza.

Jednym rzutem ręki Loiseau odtrącił starca, odrzucając go o dziesięć stóp od siebie. Następnie poskoczywszy do drzwi:

— Wychodź! — zawołał, otwierając je — jeżeli nie chcesz abym ci kości polamał, wyehodź prędzej!.. i nie waż mi się tu więcej ukazać. Widząc, że Piotr ociąga się z wyjściem, chwycił go za ramiona i wyrzucił do sieni ku wielkiemu zgorszeniu sąsiadów, którzy na wszczęty hałas powychodzili ze swych mieszkań. Następnie trzasnąwszy drzwiami powrócił do Wiktoryny.

— Płacz... płacz! — zawołał — o lada głupstwo, dopóki nie otrzymasz więcej.

— Nie! — odpowiedziała kobieta, podnosząc głowę — ja nie otrzymam nic więcej. Za co... dlaczego mną poniewierasz? Za to, że siedzę w domu, pracuję, czekam na ciebie i płaczę? Taką to nagrodą? Nie! to już za wiele! Nie waż się odtąd podnieść na mnie rękę!

— Nie waż! — powtórzył, przyśkakując z zamiarem powtórnego jej uderzenia.

Wiktoryna cofnęła się, cios chybił, a popełniła gwałtownie przez owego nędznika upadła na podłogę ogarnięta nerwowymi spazmami.

Loiseau, chwyciwszy czapkę wyszedł, pozostawiając nieszczęśliwą wśród wybuchów płaczu i łkania.

Dzieło Arnolda Desvignes, jak widzimy szło dobrze. Wszystko jego planom sprzyjać się zdawało.

Nie czując najmniejszych wyrzutów sumienia za to co uczynił, Loiseau udał się do składu wódek, gdzie w dzielnym go w dniu poprzednim. Spodziewał się tam znaleźć swego towarzysza nocy pohulanki.

Piotr Beraud, wyszedłszy oszołomiony z domu siostrzeńca kłął zły na siebie, iż się pozwolił w tak ubliżający sposób za drzwi wyrzucić.

Dla uspokojenia swej irytacji, wszedł do kupca win, gdzie wypił kilka lisek wódki. Posiedziawszy tam kilka minut i ochłonawszy ze wzburzenia, udał się na ulicę de Geudre pod nr. 39 według adresu, udzielonego sobie przez owego szczególnego dobroczyńcę filantropa w łatanym odzieniu.

— Gdzie tu mieszka pan Cordier? — zapytał odzwiernej.

— Na piątym piętrze... w głębi korytarza.

W trzy minuty później, gwałtownie zastukał do drzwi facjaty i obaj mężczyźni znaleźli się naprzeciw siebie.

— Al! pan Beraud... — zawołał Will Scott, udając zdziwienie. — Wejdz pan, proszę... Jakże się miowasz? Tve odwiedziny prawdziwą mi sprawiają przyjemność. Jakże z pańskimi kłopotami... Wszystko załatwione?

— Tak, dzięki panu odzyskałem spokojność... Zapłaciłem komorne i właśnie przychodzę panu za to podziękować.

— Drobnostka... Jestem szczęśliwy, mogąc dopomóc tak zacnemu jak pan człowiekowi. Nie mówmy o tym już... proszę! Jakże... widziałeś się pan ze swym siostrzeńcem?

— Właśnie powracam od niego.

— I cóż?

— Cóż... jest to nizekzemnik, lotr ostatniego stopnia!

— Nie powiedziałem panu!

— Nie o wszystkim pan jeszcze wie

dział... Ten tutaj w domu dziś nie nocował. Zaledwie wszedł, obił swą żonę... Ach! jest to dzikie, rozjuszone zwierzę...

— Ha! ha! obił swą żonę... Nie aprobuję ja tego, ale być może miał on powody ku temu...

Piotr spojrzawszy zdziwiony na mówiącego.

— Miał powody? — powtórzył.

— Ma się rozumieć... Wina nie tylko jest po jego stronie...

— Jak to... ta kobieta tak ciężko pracuje, podczas gdy on się włóczy po szynkach oddając się próżnowaniu.

— Ja nie mówię o czasie obecnym... Wszak nieraz się zdarza, że terażniejszość wypływa z przeszłości...

— Przeszłość mej siostrzenicy nie daje powodu do tak brutalnego z nią obchodzenia się

— Kto wie?

— Ja wiem!

— Ileż razy wierząc mylić się możemy... Panie Piotrze, ja nie chciałbym ciebie obrazić... Zbyt cię szanuję... jestem twym przyjacielem, dowiodłem ci tego... Od dawna jednak mieszkając w tym okręgu poznałem młodzież tutejszą...

— Cóż zatem?

— Co... otóż być może Eugeniusz Loiseau z przeszłości swej żony o czymś się dowiedział...

XIII.

— Z jej przeszłości... o czym? — powtórzył Beraud.

— ó! ty mnie dobrze rozumiesz... — rzekł śmiejąc się Cordier.

— To znaczy, że moja siostrzenica przed zamążpójściem miałaby zblądzić?

— Tak jest.

d. c. a.

Wystawa klejnotów koronacyjnych króla angielskiego

Klejnoty koronacyjne króla angielskiego znajdują się obecnie u jednego ze złotników w Glasgowie, który z wielkim nakładem pracy, przygotowuje je na wielką uroczystość, która odbędzie się w przyszłym roku.

Aby jednak umożliwić wszystkim Anglikom, którzy nie są w stanie przybyć do Londynu celem zwiedzenia tych klejnotów wystawionych w Towerze na widok publiczny, wpadła londyńska firma White na oryginalny pomysł. Skopiowano wier nie 5 koron, 5 mieczów, 6 beret, 2 jabłka oraz inne pomniejsze klejnoty koronacyjne i zrobiono, ściśle według tych kopii imitacje klejnotów, z którymi objędzie się całą Anglię urządzając wszędzie wystawy.

— XX —

Wiek pracownika a obowiązek ubezpieczenia

Jak wyjaśnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych, obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby pracowników umysłowych i robotników, ubezpieczenia emerytalnego robotników podlegają wszyscy pracownicy, odpowiadający określonym w ustawie warunkom, bez względu na wiek! W pewnych tylko warunkach górna granica wieku (60 lat) powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia emerytalnego robotników.

W myśl dekretu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24 listopada 1927 r., obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy podlegają pracownicy umysłowi, którzy ukończyli 16 lat, a nie przekroczyli 60 lat w chwili rozpoczęcia zatrudnienia.

„FUNDUSZ OBRONY MORSKIEJ musi być uważany za równoległy z FUNDUSZEM OBRONY NARODOWEJ; każdy, kto składa ofiarę na obronę morską, dopełnia tem samem obowiązku obywatelskiego względem Funduszu Obrony Narodowej”.

(Z oświadczenia, złożonego w dniu 20. VI 1936 r. przez gen. dyw. K. Sosnowskiego, Prezesa Zarządu FOM, w imieniu Prezesa Rady Ministrów).

Przepowiednia słynnej wróżki

Przechodzącemu ulicą Szyl Zalkindowi wpechnięto do ręki ulotkę.

„Miss Jabobi powie ci wszystko. Co cię czeka, na co ty czekasz i czego się nie do czekasz. Powie ci twoje nazwisko, przyszłość, przeszłość i numer losu, na który padnie milion. Nie bądź głupi i przyjdź natychmiast do znakomitej wróżki miss Jacobie”.

P. Zalkind po przeczytaniu tej ulotki doszedł do wniosku, że rzeczywiście warto iść.

— Moje nazwisko — myślał — mnie nie interesuje. I tak wiem, ale warto się dowiedzieć na jaki los padnie milion i co mnie w życiu czeka.

I, nie zastanawiając się długo, pan Z. udał się pod wskazany w ulotce adres. Za płacił z górą 5 zł. za wizytę i zaczął zadawać pytania.

— Przedewszystkim chciałbym wiedzieć, na jaki numer padnie milion?

— 157624 — odpowiedziała bez zająknięcia wróżka.

— Czy mogę być tak dokładną informacją, zapisał skrętnie numer.

— A co mnie jeszcze czeka? — pytał dalej.

Pana czeka wielkie szczęście.

— Kiedy?

— Dokładnie nie wiadomo, ale w każdym razie przed śmiercią.

— Pani jest pewna?

— Chyba. Jeżeli tak nie będzie, to ja panu zwrócę pańskie pięć złotych.

— Trzymam panią za słowo — powiedział pan Z. i zadowolony z rezultatu wizyty wyszedł.

Przedewszystkim rozpoczął poszukiwania

nia, wskazanego przez wróżkę losu. Ustalił w jakiej jest kolekturze i dowiedział się, że los został sprzedany niejakiej Chanie Jacobson, występującej pod pseudonimem „Miss Jacobie”.

Po zrobieniu takiego odkrycia, zrozumiał, że wróżka nabrała go, podając mu swój własny numer losu. Zaczął się więc zastanawiać nad pozostałą częścią wróżby.

Mnie ma spotkać wielkie szczęście. Kiedy? Przed śmiercią. To kiedy ja będę miał pewność, że mnie nie spotka? Jak umrę. A jak umrę, to w jaki sposób ona mi zwróci te pięć złotych? Oj! Mnie nabrała ta cholera!

I pan Z. wpadł w takie oburzenie, że sądził się zmuszony skazać go na 100 zł. grzywny za pobicie „Miss Jacobie” czyli Chany Jacobson.

Pieniądze dla duchów

Jak widać ze świeżo ogłoszonej chińskiej statystyki przemysłowej, w Niebieskim państwie istnieje dotychczas szczególny przemysł, mianowicie, wyrobu t. zw. „pieniędzy duchów”.

Międzynarodowy wyścig lotniczy Paryż—Nowy Jork

W roku przyszłym w dniu 21 maja przypada dziesiąta rocznica pierwszego przelotu Lindbergha nad Atlantykiem.

Z inicjatywy dziennika „Intransigent” odbyć się ma z tej okazji międzynarodowy wyścig lotniczy, którego organizacją zajmie się międzynarodowa federacja lotników. Prezes federacji otrzymał w tych dniach pismo od francuskiego ministra lotnictwa Pierre Cota z zawiadomieniem, że zwycięzca w locie otrzyma nagrodę w wysokości miliona franków, ufur-

Każda, mianowicie, rodzina chińska posiada, stosując się do odwiecznego zwyczaju, pieniądze takie, wyrabia ze staniolu, które pali się w dni uroczystości rodzinnych na cześć zmarłych swych przodków, jakby dla dostarczenia ich duchom na tamtym świecie funduszy pod postacią ducha spalanych rzekomych pieniędzy.

A zwyczaj ten jest tak zakorzeniony, że wyrób — „pieniędzy duchów”, znajdujących zawsze zbyt, stanowi jedną z ważniejszych gałęzi przemysłu chińskiego.

— (X) —

Czy wiecie że...

Ostatecznie w tych dniach zakończono poszukiwania za zaginionym lotnikiem Eliswertem poszukiwania kosztowały 10.000 funtów szterlingów. Koszta ekspedycji naukowej ponoszą w różnych częściach Anglii, Australia, Nowozelandia.

* * *

W Japonii grasuje oryginalna szajka szantazystów. Wykradają oni z biur państwowych portrety mikada, za które są od powiedzialni wszyscy urzędnicy danego biura. Portrety te zwracają dopiero po wypłaceniu dużego okupu.

dowaną przez ministerstwo lotnictwa. Opracowany przez referat lotnictwa redakcji „Intransigent” program tej oryginalnej imprezy przewiduje, że w locie wziąć powinno udział co najmniej 20 uczestników, reprezentujących 20 państw. Warunki w jakich odbywać się będzie międzynarodowy wyścig lotniczy muszą być możliwie jak najbardziej zbliżone do warunków przelotu Lindbergha. Tak np. załoga samolotu stojącego do wyścigu składać się może tylko z pilota.

ZE SPORTU

Zmiany w składach reprezentacji piłkarskich

W składach polskich reprezentacji piłkarskich na niedzielne mecze z Lotwą w Rydze i Jugosławii w Zagrzebiu zaszyły w ostatniej chwili poważne zmiany. Okazało się bowiem, że trzech graczy nie może jechać, a mianowicie Doniec i God z powodu choroby, a Piontek z powodu trudności urlopowych.

Zdecydowano wobec tego wystawić Ma-

sielaka w miejsce Goda na stanowisko lewego łącznika w Belgradzie oraz wyciągnąć Joksza z reprezentacji do Belgradu i przesunąć go w miejsce Dońca na obrońcę przeciwko Lotwie. Zamiast Joksza pojedzie na stanowisko rezerwowego do Belgradu Góra. Na miejsce Piontka wybrano Smoczka, który pojedzie zatem do Rygi.

TURNIEJ TENISOWY O MISTRZOSTWO ZAGŁĘBIA.

W dniu dzisiejszym o godz. 3 popoł. rozpoczyna się i trwać będzie do niedzieli 13 bm. turniej tenisowy o mistrzostwo Zagłębia na kortach S.T.S. Unja w Sosnowcu (A.L. Mireckiego).

W rozgrywkach wezmą udział najlepsze rakiety Zagłębia z pp. Walięka, Gryphowski, Jurkiewiczem, Mikołajewskim Helbergiem na czele. Z powodu wyrównanej klasy zawodników już sobotnie rozgrywki zapowiadają się interesująco, tym bardziej, że kilku młodych wychowanków sekcji tenisowej Unii poważnie zagrożą dotychczasowej hegemonii starszych zawodników.

OSTATECZNY SKŁAD NIEMIEC NA MECZ Z POLSKĄ.

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi, że definitywny skład Niemiec na mecz z Polską w dniu 13 września w Warszawie przedstawia się następująco: bramka — Gschloß, obrona — Janes, Mauenzeller, pomoc — Mehl, Soldt, Kitzinger, napad — Lehner, Gauchel, Hochmann, Lehner, Guwalther.

OWENS ZAWODOWCEM.

Czterokrotny zwycięzca olimpijski młodym Josse Owens podpisał definitywnie kontrakt znanemu impresario teatralnemu Forkinsowi. Owens zobowiązał się do występów w filmie na scenie i w radio, które przyniesie mu 150 — 200 tysięcy dolarów dochodu.

Tym samym skończyła się kariera amerykańska Owens, który stał się przez to autorytatywnie zawodowcem.

KOTKAS SKOCZYŁ WZWYŻ 2.04 m. Część bawiące jeszcze w Szwecji amerykańskiej ekspedycji lekkoatletycznej startowała w Göteborgu na zawodach, w których uzyskano doskonałe wyniki. Wspaniały sukces odniósł młody skoczek fiński. Kotkas, uzyskawszy na tych zawodach w skoku wzwyż wynik 2.04 m. który jest nowym rekordem Europy. Amerykanin Albritton uzyskał drugie miejsce, wynikiem 2.02 m.

Budowa solidnego przedsiębiorstwa kupieckiego

Cheesz młód solidnie postawione przedsiębiorstwo?

Stawiaj je od fundamentów. Najpewniejszym fundamentem jest kilka większych ogłoszeń, po których kilka drobnych następować może.

W zimie podwaliną pomyslniej koniunktury sezonowej są ogłoszenia

W „EXPRESIE ZAGŁĘBIA”.

POZNAŃ PROTESTUJE PRZECIWKARANIU HELJASZA.

Zarząd klubu sportowego Warta wysłał do PZLA drogą urzędową przez polski OZLA energiczny protest przeciwko dyskwalifikacji swego członka Zygmunta Heljasza, uchwaloną przez PZLA bez przesłuchania zainteresowanego, tj. Heljasza, Zarząd Warty domaga się słuszenie najpierw przesłuchania Heljasza, a dopiero później powzięcia odpowiedniej uchwały.

GIMNAZIUM KUPUJE MOTOCYKL!

Dyrekcja państw. gimnazjum w Ostrowiu zakupiła motocykl, który służyć będzie do demonstracji uczniom klas wyższych na lekcjach fizyki wzgl. nauki jazdy.

Inowacja ta niewątpliwie spotka się z uznaniem. Przypomnieć warto, że w Niemczech każdy maturzysta musi obowiązkowo posiadać umiejętność jazdy na motocyklu i samochodzie oraz znajomość obsługi motora.

Wesoły Kacik

SZCZYT WSZYSTKIEGO.

Dozorca więzienny: — Panie chodź pan do kancelarii pańska teściowa przyszła na widzenie.

Więzień: — Panie dozorec — bądź pan tak uprzejmy i powiedz jej, że mnie nie ma.

W BIURZE PANA STAROSTY.

Starosta (do wójta): — Jak śmiecie, panie Macieju, zjawiać się przede mną taki nieogolony?

Wójt: — Przepraszam najmocni pana staroste. Ja się golił rano, ale musiałem tak długo czekać na audyencjom za dzwiami u pana starosty, że mi bez ten czas broda urosła.

WINA I KARA.

Groźny bandyta Felek Kaprawy staje przed sądem, oskarżony o dokonanie kilku nastu morderstw i napadów rabunkowych. Po dwudniowej rozprawie sąd ogłasza wyrok:

—...i uznając winę oskarżonego za do wiedzoną, sąd postanowił skazać go na dożywotnie więzienie.

— Proszę Wysokiego Sądu — przerywa Felek — może Wysoki Sąd zaliczy mi przynajmniej te sześć miesięcy aresztu prewencyjnego.

PO URBANTCE.

Dwaj koleżki wybrali się na wycieczkę. Wieczorem mizadziłi sobie sutą biletankę z winem wódeczką, pczem udali się do hotelu, gdzie ułożyli się do snu.

Po chwili powiada pierwszy:

— Staszek, zgasiłeś światło?

— Przecież widzieliś — odpowiada drugi.

— Jakżeż mógł widzieć, kiedy jest strasznie ciemno? — mruczy znów pierwszy.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

POTRZEBNY zdolny pracownik fryzjerski zaraz. Sosnowiec, Narutowicza 1, Szumilas.

Bacność posiadacze kuchenek.

3000 zł. nagród.

Wielki konkurs pod hasłem:

„DLACZEGO GOTUJĘ ELEKTRYCZNOŚCIĄ”

Warunki konkursu do przejrzania w sklepie ELEKTROWNI, DĘBLIŃSKA 1.

Termin nadsyłania odpowiedzi do dn. 30. 9. br.

DZIS!

CENY MIEJSC OD 25 GR.

Swiatowa sensacja sezonu!

Nowe przygody Tarzana

O niezwyklej sile emocjonalnej, wykonany w samym sercu Ameryki Środkowej, w dżunglach Guatemali. To arcydzieło wykonane kczstem nadudzkiem wysiłków, w obliczu grozy śmierci.

W roli Tarzana laureat olimpijski HERMAN BRUX.

Początek seansu o godz. 18.ej.

UWAGA! Z powodu wielkich kosztów w wystawienia filmu—bilety po 25 gr. tylko w ograniczonej ilości.

Od dawna nie było w Sosnowcu tak pięknego i wzruszającego filmu!

Genjalnej trio aktorskie FREDRIC MARCH, MERLE OBERON HERBERT MARCHAL w potężnym dramacie p. t.

Czarny anioł

Ceny miejsce od 25 gr.

Od 113 lat

Ocety spirytusowe Zakładów Przemysłowo-Chemicznych Ludwik Spiess i Syn S. A. w Warszawie są niezastąpione.

Ocet kuchenny 3 1/2 %, ocet podwójny 5 %, ocet mocny 7 % do marynat. Ocety „Spiess“ niezawodnie chronią marynaty. Ceny niskie. Ocety „Spiess“ są dostępne dla wszystkich.

Sprzedaż we wszystkich sklepach spożywczych.

Rozlewnia i hurtowa sprzedaż — HURTOWNIA CHRZEŚCJAŃSKIEGO TOW. DOBROCZYNNOSCI w Sosnowcu, ul. 3-go Maja Nr. 20. Tel. 6-60.

NAUKA I WYCHOWANIE

ZAPISY na Dienne i Wieczorowe

KURSY HANDLOWE Michała KOŁACZKOWSKIEGO

Będzin, Sączewskiego 25, przyjmuje codziennie sekretariat w godzinach 9—19. — Niezależnym stypendja.

ZATWIERDZONE przez Kuratorium Okręgu szkolnego Kraków.

ROczne KURSY HANDLOWE Dra. K. STATLERA

w Będzinie, ul. Modrzejowska 44, tel. 6.82 przyjmuje zapisy codziennie oprócz niedziel od 10—13 i 16—19. Zniżki tramwajowe. Niezależnym ulgi.

KUPNO I SPRZEDAŻ

PRZYBORY SZKOLNE najtaniej kupisz w Składzie materiałów piśmiennych

WŁ. CISZEK

Będzin, Małachowskiego 7. Uwaga: Upominki reklamowe.

SZKÓLKI ROZCZNIKIE TOWARZYSTWA GÓRNICZO-PRZEMYSŁOWEGO „SATURN“ mają tania do zbycia większą ilość drzew i krzewów owocowych i ozdobnych. Cenniki wysła się na żądanie. — Adres dla listów: Sosnowiec, Tow. Górn. - Przem. „Saturn“, Szkołki Rogoźnickie.

SPRZEDAM wóz Nr. 6 nowy, lub zamienić na powóz. Grodziec, Piłsudskiego 11.

KUPIE samochód osobowy używany nie drogi Ford albo Chevrolet. Oferty adm. „Expresu“ Sosnowiec pod „Auto“.

LOKALE

POSZUKUJE lokalu pokój z kuchnią w Sosnowcu Zgłoszenia do administracji „Expresu“ w Sosnowcu.

ZGUBIONE DOKUMENTY

WŁCZYMIERZ STACHOWICZ zgubił legitymację uczniowską, wydaną przez Gimnazjum Męskie Zrzeszenia Nauczycielskiego w Zawierciu.

NOWAK KAZIMIERZ zgubił legitymację bezrobocia, wydaną w Sosnowcu.

LASIK ANTONI zgubił portfel zawierający dowód osobisty wydany przez Urząd Gminy Niwka, książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Będzin i pieniądze na drodze między Sławkowem a Okradzionowem. Łaskawy znalazca zechce zatrzymać pieniądze, dowody zwrócić za wynagrodzeniem. kopalnia „Victoria“ Dąbrowa Górnicza.

W DNIU 30.6. br. w pociągu na linii Żarki — Katowice godz. 17.35 zostawiono fioletowy kaliber 22 Nr. 421.

UNIEWAŻNIAM zgubiony weksel 100 zł. wystawiony przez Antoniego Beška. — Chwileżyński.

SKRADZIONO zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Zawiercie na imię Stefana Ścislickiego, które unieważniam

ROŻNE

ZA długi mojej żony Marii Służalkowej, z domu Brzozowskich nie biorę odpowiedzialności i płacić takowych nie będę. — Stanisław Służalek.